

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2024

Tarkastuslautakunnan arviointityö

Tarkastuslautakunnan tulee kuntalain 121 §:n mukaan vuosittain arviointikertomuksessaan ottaa kantaa siihen, ovatko maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta voi myös arvioida toiminnan järjestämisen tarkoituksenmukaisuutta.

Kuntayhtymän hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunta koostuu puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja kolmesta jäsenestä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Maakuntavaltuusto on valinnut seuraavan tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2021–2025:

Varsinainen jäsen

Mirja Högstrand, puheenjohtaja
Vesa Suvanto, varapuheenjohtaja
Hans Frantz
Monica Asplund
Kenneth Holmgård

Henkilökohtainen varajäsen

Marianne Nyqvist-Mannsen
Pirjo Andrejeff
Mikael Nordmyr
Karita Nynäs
Bengt-Johan Skullbacka

Tarkastuslautakunnan arviointityö

Tarkastuslautakunnan arviointityö perustuu koko toimikaudeksi laadittuun arviointisuunnitelmaan. Suunnitelmassa on määriteltä vuosittaiset arvioinnin painopistealueet. Jokaista talousarviovuotta varten laaditaan vuosittain arvioinnin työohjelma.

Talousarviossa vahvistettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen arvioidaan kuntayhtymän kyseisen vuoden tilinpäätöksen perusteella. Talousarviovuoden aikana tarkastuslautakunta arvioi kuntayhtymän toimintaa tutustumalla toimielinten pöytäkirjoihin, keskustelemalla luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja henkilökunnan kanssa, tarvittaessa vierailemalla kuntayhtymän joissakin toimintayksiköissä ja tutustumalla erilaisiin selvityksiin.

Tarkastuslautakunta on pitänyt neljä toimintavuotta 2024 koskevaa kokousta, kuullut vastuullisia luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita sekä tutustunut eri vastuualueisiin työohjelmansa mukaisesti. Lautakunnan sihteerinä on toiminut hallintovastaava Margot From. BDO Auditor Oy on vastannut lakisääteisestä tilintarkastuksesta, jonka vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Andreas Holmgård.

Tarkastuslautakunta on vuoden aikana käsitellyt luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset ja päivittänyt sidonnaisuusrekisterin.

Kuntayhtymän talouden ja talousarvion toteutuman arviointi

Maakuntavaltuusto hyväksyi 30.10.2023 toiminnan ja talouden tavoitteet vuodeksi 2024 ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelman. Käyttötalousarvio on sitova maakuntavaltuustoon nähden vuosikatteen tasolla.

Liiton hallintosäännön mukaan maakuntahallitus hyväksyy talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelman. Vuonna 2024 ei tehty muutoksia talousarvioon. Kaikki käyttömenot on katettava jäsenkun-

tien maksuosuuksilla, lukuun ottamatta ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden käyttömenoja.

Tilinpäätöksen mukaan vuosikate oli 72 029 euroa, joka budjetoituun vuosikatteeseen (-249 465 euroa) verrattuna oli talousarviota parempi tulos. Toimintatuotot ylittivät talousarvion 212 985 eurolla ja toimintakulut puolestaan alittivat talousarvion 107 829 eurolla. Henkilöstökulut ovat liiton suurin kustannuserä, ja ne toteutuivat noin 107-prosenttisesti. Henkilöstökuluja on siirretty ulkopuolisella rahoituksella toteutettaville hankkeille. Liitto on ryhtynyt toimenpiteisiin talouden tasapainottamiseksi, mikä näkyy muun muassa vuokratuluissa ja ostopalveluissa.

Resultaträkning, utfall - Tuloslaskelma, toteutuma

	Budget Talousarvio 2024	Bokslut Tilinpäätös 2024	Avvikelse Poikkeama	Användning% Käyttö %
ÖSTERBOTTENS FÖRBUND - POHJANMAAN LIITTO				
RESULTATRÄKING - TULOSLASKELMA				
VERKSAMHETSINTÄKTER				
TOIMINTATUOTOT				
FÖRSÄLJNINGSINTÄKTER	3 493 000	3 568 136,66	-75 136,66	102,2
MYYNITUOTOT				
BIDRAG OCH UNDERSTÖD	653 500	791 847,89	-138 347,89	121,2
TUET JA AVUSTUKSET				
ÖVRIGA VERKSAMHETSINTÄKTER	500		500	
MUUT TOIMINTATUOTOT				
VERKSAMHETSINTÄKTER	4 147 000	4 359 984,55	-212 984,55	105,1
TOIMINTATUOTOT				
VERKSAMHETSKOSTNADER				
TOIMINTAKULUT				
PERSONALKOSTNADER	-2 494 040	-2 671 519,57	177 479,57	107,1
HENKILÖSTÖKULUT				
KÖP AV TJÄNSTER	-1 191 380	-975 220,13	-216 159,87	81,9
PALVELUJEN OSTOT				
MATERIAL, FÖRNÖDENHETER OCH VAROR	-38 330	-46 857,55	8 527,55	122,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT				
AVUSTUKSET	-259 800	-251 386,15	-8 413,85	96,8
UNDERSTÖD				
MUUT TOIMINTAKULUT	-412 565	-343 302,37	-69 262,63	83,2
ÖVRIGA VERKSAMHETSKOSTNADER				
VERKSAMHETSKOSTNADER	-4 396 115	-4 288 285,77	-107 829,23	97,5
TOIMINTAKULUT				
DRIFTSBIDRAG	-249 115	71 698,78	-320 813,78	-28,8
TOIMINTAKATE				
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
RÄNTEINTÄKTER	200		200,00	
KORKOTUOTOT				
ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER	650	1 080,56	-430,56	166,2
MUUT RAHOITUSTUOTOT				
ÖVRIGA FINANSIELLA KOSTNADER	-1 200,00	-750,00	-450,00	62,5
MUUT RAHOITUSKULUT				
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-350,00	330,56	-680,56	-94,4
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
ÅRSBIDRAG	-249 465	72 029,34	-321 494,34	-28,9
VUOSIKATE				

Kuntayhtymällä ei ole lainoja eikä merkittävää käyttöomaisuutta, eikä sillä myöskään ollut budje-toituja investointimäärärahoja vuonna 2024.

Kuntayhtymällä on kertynyttä ylijäämää noin 1,42 miljoonaa euroa. Yksi liiton sitovista tavoitteista on pitää talous tasapainossa, jotta lakisääteisistä tehtävistä pystytään suoriutumaan pitkällä aika-välillä. Maakuntajohtaja on arviointikeskusteluissa ilmoittanut tarkastuslautakunnalle, että toimet talouden tasapainottamiseksi ja kustannuskehityksen hillitsemiseksi aloitettiin vuonna 2023 ja jat-kuivat vuonna 2024. Tasapainottamistoimenpiteiden tulokset näkyvät vuoden 2024 tilinpäätökses-sä. Tarkastuslautakunta arvioi, että maakuntajohtaja ja maakuntahallitus ovat onnistuneet tasapai-nottamistoimenpiteissään, ja katsoo talouden olevan tasapainossa kuntalain vaatimusten mukai-sesti.

Arviointi tavoitteiden toteutumisesta

Kokouksessaan 3.6.2024 maakuntavaltuusto vahvisti muutoksia liiton organisaatioon. Muutosten jälkeen liitolla on seuraavat päävastuualueet: Alueiden kehittämisen yksikkö, Elinkeino-, innovaa-tio- ja kehittämisrahoituksen asioiden yksikkö, Alueiden käytön suunnittelun yksikkö, Kulttuuriyk-sikkö ja Esikuntatoiminto.

Tarkastuslautakunta kävi vuoden aikana arviointikeskusteluja maakuntajohtaja Mats Brandtin kanssa. Maakuntajohtaja kertoi tavoiteohjausprosessista ja valtuuston strategisten tavoitteiden ja talousarviovuoden tavoitteiden saavuttamisesta. Lisäksi tarkastuslautakunta sai tietoa taloudesta, toiminnan tehokkuudesta, henkilöstöhallinnosta sekä toiminnan mahdollisuuksista ja haasteista.

Kulttuuripäällikkö Tarja Hautamäki kertoi kulttuuriyksikön toiminnasta. Kulttuurilautakunta myönsi 60 000 euron määrärahastaan avustuksia maakunnan suomenkielisen kulttuurin edistämiseen 17 yhteisölle, kolmelle työryhmälle ja neljälle yksityishenkilölle. Festivaalitukea saivat Korsholman musiikkijuhlat, Vaasa Littfest, Vaasan kuorofestivaali ja Wildlife Vaasa -luontoelokuva festivaali.

Aluesuunnittelujohtaja Ann Holm esitteli tarkastuslautakunnalle aluesuunnittelun toimintaa. Suo-men merialuesuunnitelma 2030 hyväksyttiin joulukuussa 2020. Eurooppalaisen energiahuoltostra-tegian REPowerEU:n seurauksena on syntynyt tarve päivittää merialuesuunnitelma.

Toiminta- ja taloussuunnitelman tavoitteita ohjaa maakuntastrategia. Maakuntastrategiaa seura-taan omassa prosessissaan, joka on olennaisen tärkeä liiton toiminnan painopisteiden kannalta. Jot-ta maakuntastrategia muuntuisi konkreettiseksi toiminnaksi, maakuntahallitus on määritellyt toi-mintastrategialle neljä painopistettä: liitto on vaikuttava aluekehittäjä, hyvä työnantaja ja osaava verkostoitaja, ja talous on tasapainossa.

Tarkastuslautakunta teki oman yhteenvedon vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitettyjen yleisten ta-voitteiden toteutumasta. Vihreä väri tarkoittaa, että arvioimme tavoitteen toteutuneen, keltainen väri tarkoittaa tavoitteen toteutuneen osin ja punainen väri toteutumaton tavoitetta.

Toimintastrategian painopisteet	Lautakunnan arvio toimenpiteiden toteutumisesta 2024	
1. Olemme vaikuttava aluekehittäjä, joka on askeleen edellä ja pystyy tekemään oikeita päätöksiä ajoissa	Pohjanmaan uusi aluetieto- ja ennakkointijärjestelmä on valmistunut, mm. Pohjanmaan kompassi	
	Alykkääseen erikoistumiseen liittyviä toimenpiteitä on vahvistettu osallistamalla EU:n keskeisiin temaattisiin innovaatioalustoihin	
2. Huolehdimme henkilökunnasta tärkeimpänä voimavaranamme	Pitkän aikavälin osaamissuunnitelma valmistunut	
	Mitataan työtyytyväisyyttä, työterveyskysely toteutettu	
	Kehityskeskustelut on käyty koko henkilöstön kanssa	
	Suoritettujen koulutusten ja kurssitusten seuranta, ei kaikilta osin toteutettu	
3. Kehitämme omaa ja vahvistamme verkostoihimme kertynyttä osaamista, jotta voimme vastata monimutkaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin	Seurataan maakunnan liiton yhteistyöaloja, jatkuu	
	Vähintään hallitustasolla tehty paikalliseen, maakunnalliseen tai kansalliseen vaikuttamiseen liittyvät aloitteet, yksi toteutunut	
4. Tasapainoinen talous kuntayhtymän toiminnan perustana	Taloussuunnitelma on tasapainossa kuntalain mukaisesti	
	On ryhdytty kustannuskehitystä hillitseviin toimenpiteisiin	

Katsomme, että tavoitteet on olennaisilta osin saavutettu, vaikka erinäisiä toimenpiteitä ei voitu viedä päätökseen vuoden aikana.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toimintakertomuksessa on selvitys riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta. Maakuntavaltuusto vahvisti 24.5.2021 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet kuntalain 14 §:n mukaisesti. Perusteita täydentää erillinen maakuntahallituksen ohje, jonka perusteella valvonta dokumentoidaan. Maakuntahallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ohjeen 13.12.2021.

Tilintarkastajat eivät ole raportoineet, että sisäisessä valvonnassa tai riskienhallinnassa olisi olennaisia puutteita. It-toimintoa koskeva kilpailutuksen puute on korjattu vuoden 2024 aikana.

Henkilöstö

Henkilöstöjaosto on laatinut henkilöstöraportin vuodelta 2024. Pohjanmaan liitolla oli vuoden 2024 lopussa maakuntajohtajan lisäksi 31 vakituista työntekijää, eli yksi enemmän kuin 31.12.2023. Vakituudesta henkilökunnasta yksi oli vuodenvaihteessa työvapaalla. Toistaiseksi voimassa olevien palvelussuhteiden lisäksi liiton palveluksessa oli vuoden lopussa kuusi henkilöä määräaikaisissa tehtävissä.

Henkilöstö teki etätöitä myös vuonna 2024. Liiton käytäntönä on ollut, että kolme päivää viikossa voi tehdä etätöitä. Tämän myötä toimitilojen tarve on vähentynyt ja liitto on voinut vähentää vuokraneliöitä.

Verrattuna vuoteen 2023 sairauspoissaolopäivien määrä on noussut jonkin verran 155 päivästä 171 päivään. Kokonaisuutena sairauspoissaolojen määrän voidaan katsoa olevan alhainen.

Henkilöstöjaosto kokoontui kolme kertaa vuonna 2024 ja on nyt täysin toiminnassa.

Tarkastuslautakunnan lausunto

Tilinpäätös antaa riittävän hyvän kuvan kuntayhtymän toiminnan ja talouden kehityksestä vuoden 2024 aikana. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan tavoitteet on olennaisilta osin saavutettu. Tarkastuslautakunta kiittää hallitusta ja henkilöstöä vuonna 2024 tehdystä hyvästä työstä.

Tarkastuslautakunta esittää, että vuoden 2024 tilinpäätös hyväksytään ja että tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus.

Vaasassa 25. maaliskuuta 2025

Mirja Högstrand
puheenjohtaja

Vesa Suvanto
varapuheenjohtaja

Hans Frantz
jäsen

Monica Asplund
jäsen

Kenneth Holmgård
jäsen